

Redegørelse om Danmarks digitale vækst 2012

Indholdsfortegnelse

	SIDE
1. Det digitale vækstpotentiale	2
2. Bredbåndsinfrastruktur: Fundamentet for den digitale vækst	4
3. Øget digitalisering af danske virksomheder	8
4. Den offentlige sektor som drivkraft for digitalisering	15
5. Iværksætterier og nytænkning på den digitale platform	19
6. På vej mod en strategi for Danmarks digitale vækst	25

Kildeangivelser: Med mindre andet er angivet, er Erhvervs- og Vækstministeriet kilde til de tal og statistikker, der indgår i redegørelsen. Data stammer primært fra publikationen Det digitale samfund 2012, som hovedsageligt bygger på tal fra Danmarks Statistik.¹

1. Det digitale vækstpotentiale

Danmark har i en årrække haft lav produktivitetstilvækst, også lavere end de lande, vi normalt sammenligner os med. Et område, som dog har haft en positiv effekt på væksten er den digitale økonomi, der tegner til at udgøre en af de væsentligste kilder til vækst og øget produktivitet i årene fremover. Den digitale økonomi er vokset i betydning år for år og udgjorde i 2010 mere end 5,8 pct. af Danmarks samlede BNP.² Det er derfor et område, som regeringen har fokus på.

Danmark er godt på vej til at have en vækstorienteret digital økonomi. Fundamentet for den digitale økonomi er en veludnyttet bredbåndsinfrastruktur. Regeringen vil arbejde for, at udbuddet og anvendelsen af bredbånd fortsat udvikles.

Øget digitalisering af virksomhedernes interne processer og produktion skal styrke virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne. Herudover skal intelligent offentlig efterspørgsel efter digitale løsninger styrke kvaliteten og effektiviteten i den offentlige sektor, samtidig med at det skaber nye erhvervsmuligheder og øget brug af digitale løsninger i dansk erhvervsliv.

Endelig skal anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) og digitaliseringens muligheder bidrage til at skabe nye vækstvirksomheder og gøre de danske styrkepositioner stærkere.

I redegørelsen gør regeringen status for Danmarks digitale økonomi ved at fremhæve en række danske styrker på det digitale område samt de udfordringer, som skal håndteres for at realisere vækstpotentialet i den digitale økonomi. Redegørelsen lægger sporene til den kommende erhvervsrettede strategi for digital vækst, som forventes klar primo 2013. I strategien vil regeringen gennem konkrete initiativer understøtte, at Danmark udnytter vækstpotentialet i den digitale økonomi.

1.1 Vækst i Danmarks digitale økonomi

Den digitale økonomi kan illustreres som en sammenhængende værdikæde, jf. figur 1. Første led og fundamentet i den digitale værdikæde er en digital infrastruktur, fx bredbånd, der følger med udviklingen i erhvervslivet og danskernes behov.

Andet led i kæden er realiseringen af internettets og digitaliseringens muligheder i erhvervslivet gennem anvendelse, udvikling og levering af digitale produkter og

tjenester. Fx når virksomheder udnytter digitale muligheder til forbedring af arbejdsgange eller udvikling af nye forretningsmodeller. IKT-erhvervene spiller i den sammenhæng en central rolle ved at udvikle nye produkter og tjenester, som også det øvrige erhvervsliv har gavn af.

Tredje led i værdikæden er det digitale marked, hvor indenlandske og udenlandske virksomheder og forbrugere gør brug af internettets og digitaliseringens muligheder. Danskerne handler i stor stil online og anvender digitale løsninger i deres arbejdsliv. Den forbrugerdrevne efterspørgsel på det digitale marked er således i vid udstrækning til stede i Danmark, samtidig med at der ligger et stort eksportpotentiale i at afsætte digitale løsninger over grænserne.

I værdikæden er det den offentlige sektors rolle at understøtte, at kædens led er både stærke og sammenhængende. Det sker ved at tilvejebringe rammebetingelser, der gør det attraktivt at være digital forbruger og virksomhed med digitale ambitioner i Danmark, og ved aktivt at bruge rollen som intelligent offentlig efterspørger til at fremme anvendelsen og innovation af digitale løsninger.

Figur 1: Illustration af den digitale værdikæde

Redegørelsen er bygget op, så den afspejler værdikæden og illustrerer, at det digitale vækstpotentiale er betinget af både et tidssvarende udbud af højhastighedsbredbånd (afsnit 2) og et voksende udbud af samt efterspørgsel efter attraktive digitale produkter og tjenester (afsnit 3-5).

2. Bredbåndsinfrastruktur: Fundamentet for den digitale vækst

Faste og mobile bredbåndsforbindelser er fundamentet for digital innovation, vækst og beskæftigelse. For at få det fulde udbytte af de digitale muligheder er det ikke blot en forudsætning, at husstande og virksomheder i Danmark har mulighed for at få adgang til tidssvarende internethastigheder, der gør det muligt at bruge internetbank, handle på nettet og være i digital dialog med det offentlige. Det er også nødvendigt, at der skabes adgang til højere hastigheder, der tillader brug af avancerede tjenester baseret på fx cloud computing og video. De højere hastigheder åbner nye muligheder for innovation såvel som effektiviseringer og dermed for øget produktivitet og vækst.

Adgangen til mobilt bredbånd har ændret måden, vi bruger internettet på og åbnet for nye tjenester og forretningsmuligheder. Der er i dag adgang til mobilt bredbånd i 99 pct. af landet, og danskerne har taget det mobile internet til sig: Fra medio 2010 til medio 2011 er antallet af abonnementer anvendt til mobilt bredbånd steget fra godt 3 millioner til godt 4 millioner.

2.1 Udbud og salg af bredbåndsforbindelser

Med afsæt i teleforliget fra 1999 er det regeringens udgangspunkt, at udrulningen af bredbånd i Danmark er markedsdrevet og teknologineutral.

Flere undersøgelser har påvist en sammenhæng mellem øget udbredelse af digital infrastruktur og produktivitet. Bl.a. finder Chalmers University of Technology, at en fordobling af de faktiske hastigheder på solgte forbindelser i gennemsnit fører til en stigning i BNP på 0,3 pct. for OECD landene.³

Bredbåndsmålsætningen

På den baggrund har regeringen en målsætning om, at alle husstande og virksomheder skal have mulighed for at få en bredbåndsforbindelse på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. I dag har 38 pct. af husstandene og virksomhederne denne mulighed.

Mens der er en positiv udvikling i både udbud og salg af bredbåndsforbindelser generelt, viser tabel 1, at der er et markant større udbud af højhastighedsbredbånd, end der er efterspørgsel. Andelen af solgte abonnementer med en hastighed på mindst 100 Mbit/s udgjorde kun 0,8 pct. af de solgte abonnementer, selvom 38 pct. har mulighed for at få en sådan forbindelse.

Tabel 1:

UDBUDTE OG SOLGTE BREDBÅNDSFORBINDELSER, 1. HALVÅR 2011		
Downstream hastigheder på mindst	Pct. af husstande og virksomheder med mulighed for...	Andel af solgte abonnemeter med...
100 Mbit/s	38,5%	0,8%
30 Mbit/s	80,1%	10,1%
10 Mbit/s	95,5%	64,8%
2 Mbit/s	99,9%	95,5%

En central opgave er derfor at tilvejebringe rammebetingelserne for, at der kan udvikles og markedsføres et bredt udvalg af attraktive internetjenester. Adgangen til højhastighedsbredbånd er ikke nok i sig selv. Det er efterspørgslen og udnyttelsen af værdi- og nytteskabende tjenester og produkter på de høje hastigheder, der i sidste ende skaber gevinsterne.

Danmark er blandt de førende bredbåndsnationer sammen med bl.a. Sverige og Holland. Hvor 80 pct. af alle husstande og virksomheder kan få 30 Mbit/s i Danmark, er det kun 29 pct., der har denne mulighed i EU generelt. Enkelte asiatiske lande som Korea og Japan har mulighed for væsentligt højere gennemsnitshastigheder på bredbånd. Til gengæld har en større andel af danskerne valgt at købe en bredbåndsforbindelse, end det er tilfældet i Korea og Japan.

Med den ambitiøse målsætning for højhastighedsbredbånd er der sat fokus på, at Danmark skal forblive blandt toppen af digitale nationer. Målsætningen skal primært nås ved at understøtte efterspørgslen bl.a. gennem øget digitalisering og ved at skabe gode rammebetingelser for udviklingen af nye attraktive tjenester, men også ved at sætte fokus på de enkelte områder, hvor virksomheder og forbrugere ikke kan få den hastighed, de ønsker.

Behov og muligheder for bredbåndsmålsætninger for fx upstreamhastigheder vil indgå i arbejdet med den kommende erhvervsrettede strategi for digital vækst.

Konkurrencen på det danske telemarked

På det danske telemarked findes der en række større og mindre aktører. Ud over de tre største udbydere – TDC, Telenor og Telia – findes en række mindre udbydere, som på forskellige områder er med til at skabe en øget konkurrence.

Særligt på mobilmarkedet er konkurrencen stor. På fastnetområdet er konkurrencesituationen præget af, at en betydelig del af fastnettet er ejet af TDC, fx det landsdækkende kobbernet, det største kabel tv-net (YouSee) samt et fibernet i hovedstadsregionen. Til trods for at der er flere aktører på fiberområdet, har TDC stadig en dominerende position, som giver en række konkurrencemæssige udfordringer.

I detailledet er konkurrencen i høj grad betinget af, at alternative udbydere kan få adgang til teleinfrastruktur. For at fremme konkurrencen har Erhvervsstyrelsen derfor forpligtet selskaber med dominerende markedsposition til at give andre adgang til at bruge selskabets telenet på rimelige vilkår og til rimelige priser. Senest blev der i 2011 truffet afgørelse om, hvad teleselskaber skal betale TDC for

at levere bredbånd via TDC's fiber- og kabel tv-net. Der er også fastsat priser for adgangen til at levere internetbaseret tv (IPTV) via TDC's kobber- og fibernet.

Konkurrencen på telemarkedet understøttes endvidere af teleloven, som har til formål at fremme et velfungerende og innovationspræget telemarked til gavn for virksomheder og slutbrugere.

Trådløse teknologier

Erhvervs- og vækstministeren har i 2012 udstedt en bekendtgørelse om det frekvenspolitiske rammemandat, der skal sikre, at der fremover er tilstrækkeligt med frekvenser til rådighed for trådløse bredbåndstjenester og dermed imødekomme den stigende efterspørgsel efter trådløs datakapacitet. Dette er et væsentligt bidrag til at opfylde regeringens bredbåndsmålsætning.

800 MHz-frekvenserne har betydning for udbredelse af hurtigt mobilt bredbånd også i de områder, hvor der er størst behov for bedre bredbånd. Derfor holdes i juni 2012 auktion over frekvenserne, som er tilgængelige fra den 1. januar 2013. Vinderne i auktionen skal senest i 2015 sikre, at 99,8 pct. af alle husstande, virksomheder og sommerhuse i de 207 postnumre, hvor der er størst behov for bedre adgang til bredbånd, får adgang til mobilt bredbånd med mindst 10 Mbit/s.

Samarbejde om nedgravning af kabler

Udrulning af infrastruktur som fx fiber medfører et stort behov for gravearbejde. Selve gravearbejdet udgør størstedelen af de samlede omkostninger. Derfor benytter telebranchen i en vis udstrækning muligheden for at deles om udgifterne til selve gravearbejdet, og samtidig reduceres antallet af gravearbejder. I øjeblikket drøfter en række graveaktører, herunder tele- og energiselskaber, KL og Erhvervsstyrelsen mulighederne for at fremme samgravning yderligere.

Fælles indsats for bedre mobildækning

Udover en tidssvarende bredbåndsdækning er det også vigtigt, at vi kan bruge mobiltelefonen uanset, hvor vi befinder os. Selvom Danmark har en mobildækning på linje med de bedste i EU, kan dækningen stadig blive bedre. I februar 2012 indgik Erhvervs- og Vækstministeriet derfor en aftale med KL, Danske Regioner og telebranchen om en fempunktsplan med konkrete initiativer, som skal bidrage til en endnu bedre mobildækning for borgere og virksomheder og være med til at sikre Danmarks position blandt førende IKT-nationer.

FEMPUNKTSPLAN TIL FORBEDRING AF MOBILDÆKNINGEN FOR BORGERE OG VIRKSOMHEDER

1. Selskaberne vil investere mellem 6-6,5 mia. kr. i udbygning af mobilnet de kommende 3 år.
2. Telebranchen, KL og DR vil tage initiativ til en øget dialog mellem kommuner, regioner og teleselskaber i forhold til masteplaceringer.
3. Telebranchen, KL og Erhvervsstyrelsen vil sammen bidrage til, at rammerne for en forbedret mobildækning er på plads. Det kan bl.a. være i forhold til vejledning og best practice fx vedr. byggesagsbehandling, krav ved udbud af mobiltelefoni samt bedre oplysninger til forbrugerne om mobiltelefoners antenneforhold mv.
4. Erhvervsstyrelsen vil i samarbejde med telebranchen, KL og Danske Regioner iværksætte en kortlægning over mobildækningen, så udviklingen i dækning og oplevelsen heraf kan følges.
5. Erhvervsstyrelsen undersøger de tekniske, økonomiske og juridiske barrierer for øget mobildækning, som skal munde ud i en konkret handlingsplan medio 2012.

I marts 2012 forhandlede det danske EU-formandskab med erhvervs- og vækstministeren i spidsen en ny politisk aftale igennem, der sikrer telekunder i Europa billigere opkald på tværs af landegrænserne og lavere priser på datatrafik. Med aftalen falder bl.a. prisen for datatrafik (roaming) fra i dag på omkring 20 kroner pr. megabyte til 6,52 kroner i 2012 – og helt ned til 1,86 kroner i 2014. Aftalen er således med til at skabe de bedste muligheder for at skabe vækst på tværs af landegrænser inden for det indre marked.

BREDBÅNDSINFRASTRUKTUR: STYRKER, UDFORDRINGER OG VEJENE FREM

STYRKER

Danmark er blandt de førende bredbåndsnationer og har en mobildækning på linje med de bedste i EU.

UDFORDRINGER

Selvom udbuddet af bredbåndsinfrastruktur er stort i Danmark, skal en løbende udvikling understøttes.

Udbuddet af højhastighedsbredbånd er markant større end efterspørgslen. Et bredt udvalg af attraktive digitale tjenester og produkter er en forudsætning for at få det fulde økonomiske udbytte af bredbåndsinfrastrukturen.

VEJENE FREM

Regeringen har som målsætning, at alle husstande og virksomheder i Danmark senest i 2020 skal have mulighed for at få en bredbåndsforbindelse på mindst 100 Mbit/s.

Regeringen har fokus på den løbende udvikling af udbuddet og på at understøtte efterspørgslen efter bredbåndsinfrastruktur.

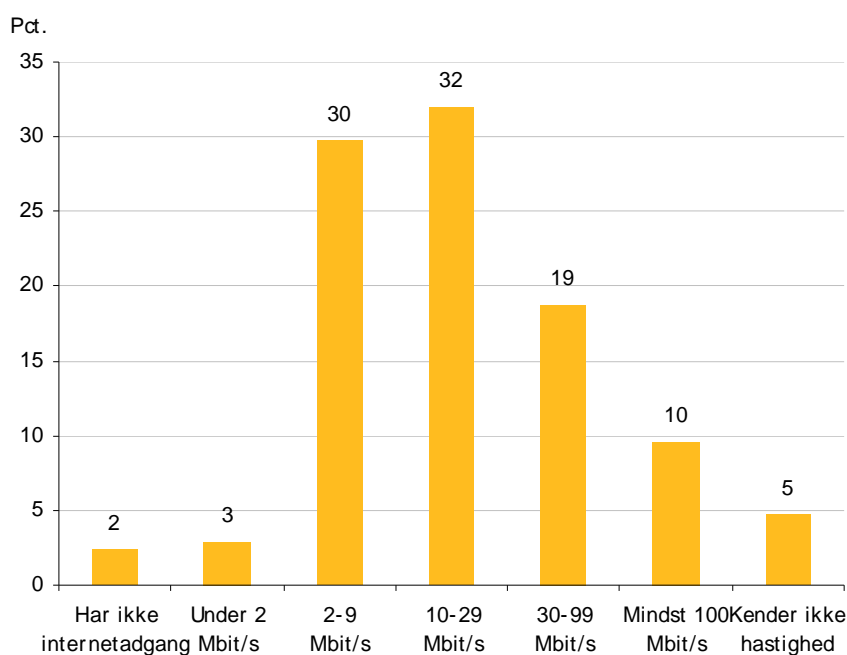
3. Øget digitalisering af danske virksomheder

Brugen af informations- og kommunikationsteknologi og digitalisering er blandt de vigtigste faktorer, der driver skabelsen af vækst i Danmark. Den digitale infrastruktur og ikke mindst højhastighedsbredbånd er fundamentet for øget udbredelse og brug af IKT. Forudsætningen for at realisere vækstpotentialet er imidlertid en høj grad af digitalisering og automatisering i dansk erhvervsliv, da der heri ligger store produktivetsgevinster.

3.1 Digitalisering af danske virksomheder

Virksomhedernes investeringer i ny teknologi, koblet med ændrede arbejdsgange og organisationstilpasninger, har stor indflydelse på produktivitetstilvæksten. Virksomheders digitaliseringsgrad kan måles på flere parametre. Fra det basale, som virksomhedernes adgang til internettet, til virksomhedernes udnyttelse af de digitale muligheder i deres arbejdsgange, gennem e-handel og i deres udvikling af nye forretningsmodeller.

Over en fjerdedel af de danske virksomheder med over 10 ansatte⁴ benytter sig af bredbånd med høje hastigheder på 30 Mbit/s eller derover, jf. figur 2.

Figur 2: Danske virksomheders hurtigste internetforbindelse

Kilde: Danmarks Statistik, Virksomhedernes brug af IT 2011

98 pct. af virksomhederne i Danmark havde i 2011 adgang til internettet. Denne andel har været stabil siden 2009. De danske virksomheder ligger dog ikke helt i top internationalt, når det gælder adgang til bredbånd via en fast forbindelse, hvor virksomheder i bl.a. Sverige og Finland ligger bedre end danske virksomheder.

Intern digitalisering

En CEBR-analyse fra 2011 viser, at virksomheder, der har digitaliseret sine interne processer, har markant højere gennemsnitlig værditilvækst pr. medarbejder sammenlignet med virksomheder, der ikke har digitaliseret. Analysen konkluderer, at hvis andelen af virksomheder i Danmark, der har digitaliseret mindst en af fire udvalgte processer øges med bare ét procentpoint, øges bruttoværditilvæksten fra erhvervslivet lavt sat med 2,6 mia. kr. årligt og højt sat med 6,5 mia. kr. årligt.⁵

I 2009 angav 68 pct. af danske virksomheder, at de havde digitaliseret mindst en intern proces. Blandt produktionsvirksomhederne var andelen højere (77 pct.). Andelen af virksomheder i Danmark med mindst en intern digital proces er steget svagt i perioden 2009-2011, og danske virksomheder ligger pænt over EU-gennemsnittet, når det gælder intern digitalisering. Der dog fortsat et uudnyttet potentiale blandt næsten en fjerdedel af produktionsvirksomhederne og en tredjedel af de øvrige virksomheder.

Digitalisering af produktionsprocesser

Digitaliseringen og automatiseringen af fremstillingsvirksomheders produktion er et vigtigt bidrag til at styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Brugt rigtigt kan det være med til at fastholde industriarbejdspladser i Danmark, som ellers risikerede at blive outsourcet.

ØGET ANVENDELSE AF AVANCERET TEKNOLOGI I FREMSTILLINGSEKTOREN KAN ØGE PRODUKTIVITETEN

Brugen af avanceret teknologi såsom robotter i fremstillingsprocessen er en måde at automatisere produktionen på. En analyse fra forskningsprojektet AIM viser, at produktiviteten i fremstillingsektoren i Danmark kunne øges med gennemsnitlig 15 pct. svarende til 35 mia. kr. årligt, hvis de forskellige brancher automatiserer som i de mest automatiserede lande, Danmark kan sammenlignes med. Der er stor forskel brancherne imellem, og fx ligger den danske tekstilbranche i top, hvad angår automatisering af produktionen, mens fx den kemiske industri og transportmiddelindustrien ligger langt efter.⁶

Regeringen ser fastholdelse af produktion som en forudsætning for, at der også fremover placeres arbejdspladser med et stort videnindhold i Danmark. Viden og erfaring fra medarbejdere i produktionen indgår i udvikling af nye eller forbedrede produkter og processer. Innovation og produktion hænger sammen.

At de danske industrivirksomheder er klar til denne udfordring viser en nylig undersøgelse blandt DI's virksomheder. Blandt andet svarer tre ud af fire virksomheder, at de gennem 2011 i høj grad eller i meget høj grad har haft fokus på produktivitetsforbedrende tiltag.⁷

Investeringsniveauet har siden krisens begyndelse ligget historisk lavt, hvilket bl.a. også kan ses i antallet af installerede industrirobotter. Derfor er der behov for,

at virksomhederne kommer i gang med at investere igen. Øget produktivitet gennem digitalisering og automatisering af produktionen kræver, at virksomhederne er villige til at investere i nye teknologier, der kan forny deres produktionsapparater.

Cloud computing

En anden form for digitalisering, der for mange virksomheder kan give store besparelses- og effektiviseringsfordele, er cloud computing. Cloud computing er fx it-software købt og leveret som en tjeneste over internettet. Softwaren ligger i 'skyen' og er typisk ikke installeret på brugerens egen computer eller på en server i virksomheden.

Cloud computing er fx et godt redskab til vækstvirksomheder grundet øget fleksibilitet i digitale løsninger, da løsningerne nemt kan skaleres op og ned afhængig af virksomhedernes behov. Undersøgelser viser bl.a., at cloud computing fremmer økonomisk vækst og øger produktiviteten.⁸

Der er dog fortsat udfordringer med båndbredde, datasikkerhed og manglende kendskab til fordele ved cloud computing, særligt blandt SMV'er. Andelen af virksomheder, der benyttede sig af cloudbaserede løsninger er endvidere faldet fra 30 pct. i 2010 til 25 pct. i 2011.

Regeringen arbejder for at udbrede kendskabet til og brugen af cloud computing, blandt andet ved at fjerne barrierer for brug af cloud computing i den offentlige sektor.

Små og mellemstore virksomheders digitalisering

Nogle små og mellemstore virksomheder (SMV'er) oplever det som en barriere for IKT-anvendelse, at der fx ikke er tilstrækkelige kompetencer i virksomheden til at kunne anvende nye it-løsninger, eller at der mangler overblik over mulighederne for og udbyttet fra nye it-løsninger på markedet.⁹

IBIZ-Centeret¹⁰ er etableret med henblik på at fremme digitaliseringen af små- og mellemstore virksomheder i Danmark. IBIZ har i 2011 lanceret en række online selvbetjeningsværktøjer, fx "Vækst med it", og giver mulighed for individuel vejledning gennem et it-rådgivernetværk. IBIZ yder i samarbejde med Erhvervsstyrelsen desuden rådgivning om digitalisering gennem Væksthusene i de danske regioner. IBIZ havde i 2011 direkte kontakt med 2.500 danske SMV'er.

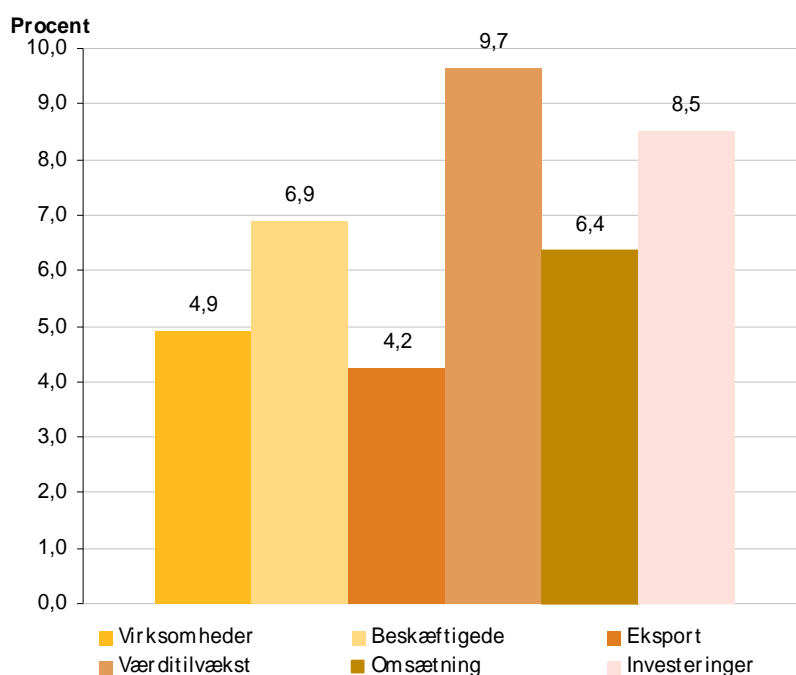
3.2 IKT-erhvervene som driver for vækst

De danske IKT-erhverv – eller de digitale erhverv – er også centrale for den digitale økonomi. Værdien kommer både gennem sektorens direkte bidrag til den digitale økonomi, og gennem de produkter og løsninger, sektoren leverer til det øvrige erhvervsliv.

I 2009 udgjorde IKT-erhvervene knap 5 pct. af det samlede antal private virksomheder. IKT-erhvervene er kendetegnet ved en markant højere værditilvækst pr. medarbejder end de øvrige erhverv. Produktiviteten var således i 2009 næsten 45 pct. højere i IKT-erhvervene end inden for de øvrige erhverv. På

en række andre nøgletal leverer IKT-erhvervene også en stor andel sammenholdt med erhvervets størrelse, jf. figur 3.

Figur 3: Nøgletal for IKT-erhvervene.
IKT-erhvervenes andel af de samlede markedsmæssige erhverv, 2009

Kilde: Danmarks Statistik, særkørsel 2011

Produktiviteten inden for IKT-erhvervene er desuden steget med næsten 5 pct. i perioden 2007-2009, hvor de øvrige erhverv samlet set ikke oplevede nogen produktivitetstigning.

IKT-erhvervenes potentiale som driver for vækst understreges yderligere af, at investeringer i IKT, er den eneste faktor, der har bidraget konstant positivt til arbejdsproduktivitet i Danmark i perioden 2006-2009.

Bidraget fra investeringer i IKT til produktivitetsvæksten i Danmark ligger på niveau med bidraget i de fire mest produktive vestlige lande.¹¹ Flere undersøgelser viser dog, at EU-landene samlet, herunder også Danmark, ikke får de samme produktivetsgevinster fra brugen af IKT som USA. En af årsagerne kan være et endnu ikke fuldt udbygget digitalt indre marked i EU.

3.3 Et digitalt indre marked

Det indre marked er EU's vækstmotor. Et velfungerende digitalt indre marked øger e-handlen på tværs af landene i EU og giver forbrugerne adgang til et større og billigere udbud af varer, samtidig med at e-handelsvirksomhederne kan få hele EU som markedsplads frem for blot hjemmemarkedet.

Undersøgelser viser, at hvis det digitale indre marked udbygges fuldt ud, kan vi opnå en vækst på op til 4 pct. af EU's BNP i 2020.¹²

Regeringen har derfor sat det digitale indre marked højt på dagsordenen under det danske EU-formandskab i 2012. Det er blandt andet sket ved et uformelt rådsmøde om konkurrenceevne i februar 2012, hvor temaet var det digitale indre marked, og ved en efterfølgende formandskabskonference om samme emne.

EU'S MÅLSÆTNINGER FOR DET DIGITALE INDRE MARKED

På det uformelle rådsmøde for konkurrenceevne var der enighed om følgende målsætninger:

- e-handel i Europa skal fordobles inden 2015,
- offentlige udbud skal foregå elektronisk i 2016, og
- størstedelen af fakturaer i Europa skal foregå elektronisk inden 2020.

På EU-formandskabskonferencen var hovedkonklusionerne:

- det er den vigtigste forudsætning for digital vækst, at europæerne skal kunne komme online, hvor som helst og når som helst via hvilken som helst enhed,
- forbrugernes tillid til grænseoverskridende onlinehandel i Europa skal forbedres,
- Europas virksomheder skal i højere grad tænke i digitale muligheder for forretningsudvikling, og
- innovativ udnyttelse af data skal skabe nye europæiske forretningsmuligheder.

Derudover er harmonisering af europæisk ophavsret, dvs. fælles forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, et fokusområde i udviklingen af det digitale indre marked. En lettere adgang til digitalt indhold vil tiltrække nye tjenester og realisere et betydeligt vækstpotentiale i den digitale økonomi.

E-handel Flertallet af danske virksomheder har en hjemmeside. 28 pct. af dansk erhvervsliv sælger deres produkter eller tjenester online, men kun hver tiende danske virksomhed sælger online til udlandet. Godt 70 pct. køber til gengæld produkter online.

Tabel 3:

DANSKE VIRKSOMHEDERS E-HANDEL	
	Procent
Danske virksomheder med en hjemmeside	89
Danske virksomheder, der giver adgang til online bestilling, reservering og køb	28
Europæiske virksomheder, der giver adgang til online bestilling, reservering og køb	12
Danske virksomheder, der køber online i Danmark eller udlandet	70
Danske virksomheder, der sælger online til udlandet	10

Kilde: Danmarks Statistik, Virksomhedernes brug af IT 2011

Både i forhold til køb og salg online stiger anvendelsen, desto større virksomheden er. Potentialet for øget handel på det digitale marked er således ikke mindst stort for SMV'er.

Samtidig giver e-handel også muligheder for erhvervsudviklingen i yderkantsområderne, da virksomheder via e-handel kan afsætte produkter og tjenester til virksomheder og forbrugere i hele Danmark og udlandet, som virksomhederne ville have sværere ved at nå ud til via ikke-digitale kanaler.

Kommissionen har i januar 2012 fremlagt ”Grønbog på vej mod et integreret europæisk marked for kort-, internet- og mobilbetalinger”. Det anslås i grønbogen, at antallet af personer, der shopper online i Europa vil stige fra 141 mio. i 2009 til 190 mio. frem til 2014, samt at de årlige vækstrater for e-handelsmarkedets størrelse over de næste fem år vil være omkring 10 pct. I øjeblikket udgør e-handel kun 3,4 pct. af hele detailhandelen i Europa, så der ligger ifølge Kommissionen stadig et stort uudnyttet vækstpotentiale.

En ny undersøgelse fra Konkurrence og Forbrugerstyrelsen viser endvidere, at danske e-handelsvirksomheder er dygtige til online købmanskab og forventer vækst i de kommende år.

Tabel 4:

E-HANDELVIKRSOMHEDERNES FORVENTNINGER, 2011	
	Procent
Danske e-butikker, der forventer øget omsætning fra tværnational e-handel	80
Forventninger til stigninger på mere end 10 pct.	75

Fælles digitale standarder

Som på det indre marked generelt, er det også på det digitale indre marked nødvendigt, at alle lande benytter fælles digitale standarder for ikke at skabe barrierer for handlen på tværs af landegrænser. Regeringen arbejder derfor for at understøtte dette arbejde på EU-plan.

Fælles digitale standarder vil fremme et velfungerende digitalt indre marked ved bl.a. at gøre det lettere ikke mindst for nye virksomheder at byde på offentlige udbud i andre EU-lande. For de danske digitale iværksættere er der et potentiale i, at virksomhederne fra starten baserer deres produkter på fælleseuropæiske standarder.

En forordning fremsat af Kommissionen om europæisk standardisering forventes at blive vedtaget under det danske EU-formandskab i 2012.

Regering støtter også det europæiske PEPPOL-initiativ (Pan European Public Procurement OnLine), der har til formål at skabe større integration af EU's offentlige indkøbsmarkeder og gøre det muligt for bl.a. danske virksomheder at byde ind på offentlige udbud i hele EU. PEPPOL har mere end 125.000 danske virksomheder tilknyttet og er på flere områder det europæiske svar på NemHandel.

Eksport i IKT-erhvervet og tværnational e-handel

Danske virksomheder og forbrugere e-handler generelt i højere grad i udlandet end omvendt. IKT-erhvervene udgør 5 pct. af dansk erhvervsliv, mens deres eksport udgør 4 pct. af de samlede erhvervs eksport, jf. fig. 3. Den samlede eksport af it-varer og services var i 2009 på knap 29 mia. kr., og IKT-erhvervenes eksport har været faldende siden 2005.

Da danske forbrugere i højere grad handler i udenlandske netbutikker end omvendt går danske netbutikker glip af de danske e-forbrugere uden at tiltrække forbrugere fra øvrige lande i samme grad. Derfor er det positivt, at e-butikkerne

forventer en stigning i deres grænseoverskridende e-handel og dermed en stigende eksport i de kommende år.

En interessant sammenhæng er, at virksomheder, der har digitaliseret mindst én intern funktion, har langt større sandsynlighed for også at være en eksporterende virksomhed end de ikke-digitale virksomheder. Øget digitalisering og eksport går altså hånd i hånd og kan være nøglen til at realisere vækstpotentialet på ikke mindst det digitale indre marked i EU.

ØGET DIGITALISERING AF DANSKE VIRKSOMHEDER: STYRKER, UDFORDRINGER OG VEJENE FREM

STYRKER

Danske virksomheder ligger efter de bedste EU-lande, men over EU-gennemsnittet, når det gælder digitaliseringen af interne processer og brugen af internettet som handelsplatform.

UDFORDRINGER

Der er fortsat et betydeligt uudnyttet potentiale blandt mange virksomheder – også SMV'erne – for at øge deres produktivitet gennem digitalisering og automatisering af interne processer og produktion.

VEJENE FREM

Regeringen har fokus på at understøtte virksomhedernes digitalisering og automatisering for på denne måde at bidrage til højere produktivitetstilvækst og konkurrenceevne i dansk erhvervsliv.

Regeringen vil arbejde for et velfungerende digitalt indre marked i EU. Det åbner mulighed for øget eksport via digitale platforme og af digitale produkter og tjenester.

4. Den offentlige sektor som drivkraft for digitalisering

Udgangspunktet for regeringens arbejde med offentlig digitalisering er den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2011-2015. Digitalisering kan frigøre administrative midler og reducere antallet af tunge, rutineprægede opgaver for medarbejderne, samtidig med at borgere og virksomheder modtager en mere fleksibel og effektiv service. Regeringen ser digital kommunikation med det offentlige som et nøgleinstrument til at lette virksomhedernes administrative arbejde. Virksomhederne skal ikke bruge tid på unødvendig administration, men bør kunne fokusere på forretningsudvikling og vækstskabende aktiviteter.

FOKUSOMRÅDER I DEN FÆLLESOFFENTLIGE DIGITALISERINGSSTRATEGI 2011-2015

- **Slut med papirblanketter og brevpost.** Ansøgninger, indberetninger og anmeldelser til det offentlige samt brevpost fra det offentlige til borgere og virksomheder skal som udgangspunkt foregå digitalt i 2015.
- **Ny digital velfærd.** Digitalisering og velfærdsteknologi skal anvendes konsekvent til at modernisere og effektivisere de store velfærdsområder – fx på skole-, social-, sundheds- og beskæftigelsesområderne.
- **Tættere offentligt digitalt samarbejde.** De offentlige myndigheder skal i højere grad bruge de relevante fælles it-løsninger, undgå dobbeltudvikling og genbruge data.

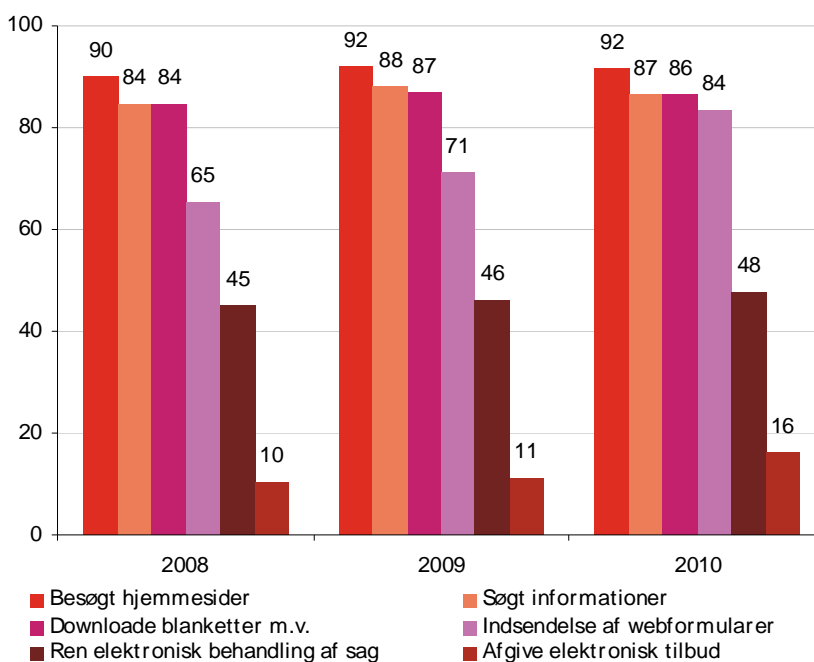
Øget offentlig digitalisering kan også understøtte væksten mere generelt. Udviklingen af offentlige digitale løsninger fx på velfærdsområdet kan skabe nye forretningsmuligheder for danske virksomheder, der kan medvirke til at danske virksomheder får et forspring på eksportmarkederne.

4.1 Danske virksomheders brug af offentlige myndigheders hjemmesider

Danmark er langt fremme med brugen af it til at forny og effektivisere den offentlige sektor. Danmark ligger på en 4. plads i FN's nyeste sammenligning af offentlig digitalisering, hvilket er en forbedring på tre pladser sammenlignet med 2010.¹³

Digital kontakt mellem det offentlige og virksomhederne kan tage mange former. Figur 4 viser udviklingen i danske virksomheders brug af myndighedernes hjemmesider. Af figuren fremgår, at mens andelen af virksomheder, der har besøgt hjemmesider, søgt information eller hentet blanketter, har nået et stabilt og højt niveau, så stiger andelen af virksomheder, der anvender hjemmesiderne til mere

avancerede handlinger såsom elektronisk behandling af en sag, afgivelse af tilbud eller indsendelse af webformularer fx i forbindelse med digital indberetning.

Figur 4: Danske virksomheders brug af myndighedernes hjemmesider 2008 - 2010. Pct. af alle virksomheder.

Kilde: Danmarks Statistik, Virksomhedernes brug af IT 2011

4.2 Overgangen til obligatoriske digitale indberetningsløsninger

Virksomhederne skal foretage alle indberetninger til offentlige myndigheder digitalt fra 2012 – eller snarest derefter, når den nødvendige lovgivning og de effektive løsninger er på plads. En række initiativer understøtter overgangen til obligatorisk digital indberetning.

Virk.dk

På Virk.dk er det muligt at finde og indsende alle erhvervsrettede indberetninger til det offentlige. Stadig flere virksomheder benytter sig af de digitale indberetningsløsninger til fx at sende elektroniske fakturaer til det offentlige eller ansøge om barseldagpenge. I den kommende tid vil der blive arbejdet på at personalisere Virk.dk, således at indholdet målrettes den enkelte virksomhed, som ved at logge på Virk.dk får adgang til en side (min.virk) med alle virksomhedens kommende, igangværende og afsendte indberetninger.

FAKTA OM BRUGEN AF VIRK.DK I 2011

- 300.000 indberetninger indsendes hver måned via virk.dk
- 1 mio. besøgende om måneden
- 35 pct. af de 8,3 mio. indberetninger, staten modtager, indsendes via virk.dk
- 400 nye virksomheder begynder hver uge at bruge virk.dk

FødtDigital

En digital tankegang er et af kriterierne for succes som virksomhed. Med initiativet FødtDigital sikres nye virksomheder en god digital start. I løbet af 2013 vil regeringen lancere en digital løsning, som sikrer, at iværksætteren ved oprettelse af en ny virksomhed på en enkel og sammenhængende måde automatisk tilmeldes relevante offentlige digitale tjenester som fx NemID Erhverv og Digital post. Den nyetablerede virksomhed vil endvidere modtage en velkomstpakke, der giver et samlet overblik over relevante tilbud, regler og krav fra det offentlige.

DIGITALE REGNSKABER

Som led i, at al kontakt mellem virksomheder og det offentlige skal digitaliseres, er det besluttet, at danske virksomheder inden for en årrække skal indberette deres årsrapport digitalt. Dette skal ske via den digitale indberetningsløsning Regnskab 2.0. På Virk.dk er der stillet en digital indberetningsløsning til rådighed for de små virksomheder, som gør det let for virksomhederne at danne og indberette årsrapporten digitalt uden brug af særlig software. Endvidere er der i samarbejde med erhvervsorganisationer foretaget en stor informations- og vejledningsindsats via både nettet, aviser, kampagner, konferencer og kurser.

Genbrug af virksomhedsdata

Som del af digitaliseringsstrategien for 2011-2015 skal virksomheder opleve, at alle offentlige myndigheder arbejder effektivt digitalt sammen.

For at sikre reel genbrug af data i det offentlige skal data fra CVR-registeret og eIndkomst genbruges af alle myndigheder fra 2013, mens data om blandt andet virksomhedernes adresse samt regnskabs- og selskabsdata skal genbruges fra 2014.

4.3 De ikke it-parate virksomheder

En mindre gruppe virksomheder kan forventes at have vanskeligt ved at håndtere overgangen til obligatorisk digital indberetning.

Der er behov for at have fokus på denne restgruppe og på at få dem hjulpet i gang med den digitale indberetning. Gruppen har ofte hverken computer eller internetadgang, hvilket også har betydning for, hvordan de kan hjælpes. Nogle virksomheder vil kunne gøre brug af fx lønbureauer til at håndtere den digitale dialog med det offentlige. Erhvervsstyrelsen har bl.a. igangsat initiativer med udbygget telefonsupport samt et forsøgsprojekt på bibliotekerne, hvor virksomhederne kan møde op og få hjælp til fx digital signatur/NemID Erhverv og de mest anvendte indberetningsløsninger.

4.4 Overblik og vejledning gennem digitale platforme

Mange virksomheders kontakt til det offentlige sker i dag via Virk.dk og andre digitale tjenester, som myndighederne stiller til rådighed for virksomhederne. Det specifikke formål og målgrupperne for platformene varierer, men de har typisk det til fælles, at de skal bidrage til at øge virksomhedernes vækst- og forretningsmuligheder ved at skabe overblik og målrettet information.

På Vækstguiden.dk får virksomheder én indgang til ca. 180 virksomhedsrettede tilbud om finansiering og rådgivning forankret i 10 ministerier, regioner og EU. Vækstguiden.dk giver i 2012 en estimeret samlet økonomisk gevinst på 9 mio. kr. med en potentiel årlig gevinst på sigt på yderligere 96 mio. kr.

Startvækst.dk

Iværksættere og virksomheder, der får kvalificeret rådgivning, har større chancer for at overleve og skabe vækst. Startvækst.dk tilbyder vejledning, selvhjælpsværktøjer og online rådgivning, der tager udgangspunkt i den enkelte virksomheds situation. Portalen deler indhold med mere end 35 kommuner og erhvervsråd. Samtidig etableres et tæt samspil mellem Virk.dk og Startvækst.dk, så virksomhederne på en let og overskuelig måde får adgang til alle relevante informationer fra de to portaler. Startvækst.dk vurderes at give en samlet økonomisk gevinst på mere end 40 mio. om året i form af bl.a. tidsbesparelser i virksomhederne og sparede rådgivningstimer i det offentlige.

Indremarkedcenter.dk og BusinessInDenmark

Det kan være vanskeligt at etablere en virksomhed eller sælge varer og tjenesteydelser i et andet europæisk land end sit eget. På indremarkedcenter.dk kan danske virksomheder bl.a. få rådgivning om regler for varer og tjenesteydelser i andre EU-lande. Indremarkedcenter.dk samler også en række redskaber, hvor virksomheder selv kan søge oplysninger, herunder også når udenlandske virksomheder ønsker oplysninger om Danmark. Et eksempel herpå er BusinessInDenmark, der giver udenlandske virksomheder, der ønsker at investere i Danmark, et samlet overblik over danske regler og mulighed for at ansøge elektronisk om eventuelle tilladelser hos de relevante myndigheder.

Under det danske EU-formandskab har regeringen sat fokus på en forbedring af andre landes pendant til BusinessInDenmark for på denne måde at understøtte etablering af danske virksomheder og deres handel på tværs af grænserne i resten af EU.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR SOM DRIVKRAFT FOR DIGITALISERING: STYRKER, UDFORDRINGER OG VEJENE FREM

STYRKER

Danmark ligger på en 4. plads i FN's nyeste sammenligning af offentlig digitalisering, og danske virksomheder anvender i stigende grad offentlige hjemmesider til digital indberetning.

UDFORDRINGER

Intelligente og tilgængelige digitale løsninger fra offentlige myndigheder skal give virksomheder øget incitament til at bruge de digitale løsninger og gøre det muligt at høste digitaliseringens fulde gevinst.

Desuden har en mindre gruppe af virksomheder behov for egnet assistance til at håndtere overgangen til fuld digital kommunikation med det offentlige.

VEJENE FREM

Regeringen har en målsætningen om obligatorisk digital indberetning fra 2012 og vil arbejde for at gøre det lettere og mere attraktivt for virksomhederne at kommunikere digitalt med det offentlige.

Regeringen vil i den sammenhæng også have fokus på at hjælpe de virksomheder, der kan have særlige behov i den digitale kommunikation med det offentlige.

5. Iværksætteri og nytænkning på den digitale platform

Iværksætteri og nytænkning på den digitale platform kan være med til at øge produktiviteten og den danske konkurrenceevne. Digitale iværksættere kan her spille en særlig rolle. De er ofte hurtige til at omstille sig og se muligheder i markedet, og de kan på den måde udnytte den konstante og hastige forandring på de digitale platforme til at udvikle nye danske vækstvirksomheder. Samtidig er IKT-erhvervene blandt de mest innovative, hvilket er til gavn for både IKT-erhvervene selv og resten af erhvervslivet. Regeringen arbejder derfor også med IKT og digitalisering som en tværgående faktor i udviklingen af de erhvervsområder, hvor Danmark har særlige styrkepositioner. Regeringen lancerer i efteråret 2012 desuden en bredt forankret innovationsstrategi, som bl.a. skal skabe rammer for, at Danmarks styrkepositioner og unikke innovationspotentialer kan udvikle sig til globale førerpositioner på områder, hvor verden efterspørger løsninger.

5.1 Udvikling og potentiale for digitalt iværksætteri

De seneste 10 til 15 år har der udviklet sig en stribe nye digitale giganter på den globale scene som fx Facebook, Amazon og Google. De digitale giganter er vokset eksplosivt i størrelse og indflydelse, og de viser, hvordan der i løbet af få år kan skabes virksomheder med meget stor omsætning og beskæftigelse. Danmark og EU nyder dog ikke det fulde udbytte af denne vækst, da kun relativt få af disse virksomheder er europæiske.

I Danmark er der et stigende antal virksomheder inden for de digitale erhverv. I 2011 blev der registreret 3.622 nye virksomheder inden for de digitale erhverv svarende til 5,6 pct. af alle nyregistrerede virksomheder. Andelen er steget væsentligt siden 2006, hvor de digitale erhverv blot udgjorde 3,5 pct. af alle nyregistrerede virksomheder. Målt på forholdet mellem nye virksomhedsregistreringer og ophørte virksomheder er de digitale erhverv kommet betydeligt bedre igennem den økonomiske krise i perioden 2007-2011 sammenlignet med alle øvrige erhverv under ét.

Digitale vækstiværksættere

Vækstiværksættere er en særlig gruppe inden for iværksættere, der er kendetegnet ved at have særlig stor succes i form af fx en betydelig vækst i antal ansatte. Samlet set er der relativt få vækstiværksættere i Danmark – i 2008 ca. 2.300 vækstiværksættere. Det ser imidlertid lysere ud, hvis man kigger særskilt på de digitale erhverv. Her var andelen af vækstiværksættere i 2008 højere end for øvrige erhverv.

Flere succesfulde danske digitale vækstvirksomheder, som fx Skype og Just-Eat, er opkøbt af udenlandske virksomheder eller har flyttet hovedsæde ud af Danmark. Den værdi, som vækstvirksomhederne skaber, bør så vidt muligt komme Danmark til gavn gennem fx geninvestering eller brug af de udviklede kompetencer i nye forretningsidéer.

Digitalt iværksætteri på uddannelserne

Det er centralt, at uddannelsessystemet stimulerer de studerendes evner til at tænke nyt og iværksætterorienteret også på det digitale område. For at sikre gode rammer for fremtidens it-entreprenører støtter regeringen derfor IT-Universitetets vækstmiljø samt konceptet Startup Weekend, hvor unge it-entreprenører fra hele verden mødes i bl.a. København og præsenterer forretningsidéer for professionelle investorer. De bedste talenter rekrutteres til et intensivt 3 måneders forløb med fokus på at udløse idépotentialet.

Venturekapital til digital vækst

Investeringer og kapital er afgørende for at understøtte væksten blandt ikke mindst nye og mindre virksomheder på den digitale platform. I 2011 gik ca. 325 mio. kr. eller ca. 25 pct. af de samlede ventureinvesteringer, der blev foretaget i Danmark, til IKT-området. Denne andel er steget fra 16 pct. i 2010.¹⁴

En del af disse investeringer sker gennem Vækstfonden, der er en statslig investeringsfond. Vækstfonden investerer med egenkapital i partnerskab med private investorer og finansierer med lån og kationer i samarbejde med danske finansieringsinstitutter. Regeringen har i marts 2012 indgået en bred politisk aftale om en ny Udviklingspakke, der blandt andet styrker små og mellemstore virksomheders finansieringsmuligheder. Med Udviklingspakken er det bl.a. aftalt, at Vækstfonden gives mulighed for at yde ansvarlige lån for 500 mio. kr. Det forventes at øge virksomheders adgang til bankfinansiering med yderligere ca. 1 mia. kr.

Potentialet på mobile platforme

Potentialet for vækst og nytænkning er ikke mindst stort på de mobile platforme. Alene til smartphones og tablets er der udviklet omkring en million applikationer over de seneste år. Det er med til at øge brugbarheden af de mobile enheder betydeligt og samtidig skaber det vækst og beskæftigelse. Alene i USA kan næsten en halv million job relateres til applikationsindustrien, og på verdensplan blev der omsat for omkring 30 mia. kr. på applikationsmarkeder i 2010 – et tal der forventes at være mere end fordoblet i 2011.¹⁵

5.2 Nye digitale løsninger og produkter

Nytænkning og innovation inden for de digitale erhverv er til fordel for hele det danske erhvervsliv. Det gælder ikke mindst på de erhvervsområder, hvor Danmark har særlige styrker og potentialer.

Inden for de digitale erhverv har hele 55 pct. af virksomhederne i 2009 været innovative. Den tilsvarende andel inden for de øvrige erhverv er 44 pct. De digitale erhverv brugte 4 pct. af deres omsætning til egen forskning og udvikling (FoU) i 2009. Det er mere end 2 procentpoint højere end for de øvrige erhverv under et, men mindre end for andre forskningsintensive erhverv. Fx anvendte

medicinalvareindustrien i 2009 ca. 26 pct. af omsætningen til FoU. Samlet set står IKT-erhvervene for 16 pct. af det samlede erhvervslivs FoU.

EKSEMPLER PÅ INNOVATION PÅ DEN DIGITALE PLATFORM

Digital innovation kan skabe helt nye muligheder for både nye og etablerede virksomheder og bidrage til at udvikle forretningsmodeller, processer, produkter, kommunikationsveje mv.

Der er tale om digital innovation af processer, når virksomheder digitaliserer deres interne funktioner og på den måde øger deres produktivitet, som det fx var tilfældet, da bankerne indførte Netbank. En anden type digital innovation er, når en virksomhed anvender digitale metoder til at udvikle nye digitale versioner af evt. allerede eksisterende produkter, som fx LEGO har gjort med en række af deres produkter. En tredje type digital innovation er serviceinnovation som fx telemedicin og andre serviceinnovationer inden for sundhedsteknologien. Her ligger et stort potentiale for virksomhederne i at levere digitale løsninger på offentlige velfærdsudfordringer, og det offentlige kan spille en væsentlig rolle gennem intelligent offentlig efterspørgsel.

Regeringen arbejder derfor med bl.a. følgende initiativer for at fremme nytænkning på den digitale platform.

Digital innovation på sundheds- og velfærdsområdet

Sundheds- og velfærdsområdet er et område, hvor Danmark har særlige styrker og potentialer. Den internationale efterspørgsel efter innovative sundheds- og velfærds løsninger er stigende, og danske virksomheder har gode muligheder for at få del i det globale vækstpotentiale gennem bl.a. udvikling af digital sundheds- og velfærdsteknologi.

Regeringen ønsker at styrke væksten i danske sundheds- og velfærdsvirksomheder og har nedsat et vækstteam, der skal komme med anbefalinger til regeringen om bl.a. anvendelsen af IKT på dette erhvervsområde.

Fornyelsesfonden bidrager endvidere til, at særligt små og mellemstore danske virksomheder kan udnytte de globale udfordringer inden for velfærdsområdet og det grønne område som springbræt for nye forretningsmuligheder. Fornyelsesfonden har pr. februar 2012 udmøntet 427 mio. kr. til 91 konkrete projekter. Flere af disse projekter udnytter de digitale muligheder inden for sundhedsteknologi, og samlet set er omkring hvert fjerde støttede projekt helt eller delvist digitalt funderet.

Omkring en tredjedel af den samlede efterspørgsel i samfundet kommer fra den offentlige sektor. Den offentlige sektor kan gennem intelligent efterspørgsel øge hjemmemarkedet for digitale produkter og tjenester samtidig med, at innovationen inden for digitale løsninger på bl.a. sundheds- og velfærdsområdet understøttes. Regeringen vil derfor udvikle en strategi på tværs af ministerier og myndighedsniveauer for intelligent offentlig indkøb, som forventes lanceret ultimo 2012.

Med udgangspunkt i digitaliseringsstrategien 2011-2015 vil regeringen også foretage en ambitiøs satsning på anvendelse af it i folkeskolen. Regeringen vil investere 500 mio. kr. og kommunerne op imod 1 mia. kr. i at skræddersy undervisningen i folkeskolen til fremtidens behov. Det vil på sigt være med til at øge arbejdsstyrkens kvalifikationer til både at anvende og udvikle digitale løsninger.

Et andet erhvervsområde med særlige styrker og potentialer er de kreative erhverv. Inden for disse erhverv spiller digitalisering og IKT også en vigtig rolle. Fx er en del virksomheder i de kreative erhverv indholdsleverandører til fx computerspilindustrien og internetbaserede virksomheder.

Regeringen arbejder for at udbrede kendskabet til, hvordan erhvervslivet kan øge vækst og innovation gennem oplevelsesbaseret forretningsudvikling og ved at styrke kreative aktørers forretningsforståelse gennem strategiske samarbejder med det øvrige erhvervsliv. Regeringen har desuden nedsat et vækstteam for kreative erhverv og design, der skal belyse erhvervsmulighederne på området, herunder betydningen af nye digitale afsætningskanaler og sociale medier.

Offentligt tilgængelige data

Tilgængelige data, herunder offentlige data, kan bidrage til at skabe gode rammer for digital nytænkning. Det kan eksempelvis være energi-, trafik-, eller virksomhedsdata, der anvendes som indhold i digitale tjenester som fx mobilapplikationer, beregningsværktøjer eller som datagrundlag for strategiske forretningsbeslutninger.

En undersøgelse fra Kommissionen peger på direkte økonomiske gevinster på 40 mia. euro i EU-landene ved at stille offentlige data til rådighed for erhvervslivet. Medregnes afledte effekter estimeres et potentiale på op til 140 mia. euro om året svarende til mere end 1 pct. af EU's samlede BNP.¹⁶

På den baggrund fremsatte Kommissionen i december 2011 forslag til revision af direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (PSI-direktivet). Formålet er at lette adgangen til videreanvendelse af offentlige data. Kommissionens forslag til revision af PSI-direktivet er en prioriteret sag under det danske EU-formandskab.

Danmark har i den forbindelse en stor fordel ved, at den offentlige sektor er meget digitaliseret og har store mængder data, som også private kan have stor gavn af. Regeringen arbejder sammen med kommuner og regioner om at forbedre de offentlige grunddata og øge virksomhedernes adgang til disse data som digitalt råstof til vækst.

Et frit og åbent internet

Regeringen har fokus på at sikre et frit og åbent internet med de bedste muligheder for innovation og markedsføring af nye tjenester. Bl.a. kan Erhvervsstyrelsen fastsætte regler til sikring af netneutralitet, hvis udbydere ikke i tilstrækkeligt omfang sikrer slutbrugernes adgang til information, videreformidling af information samt mulighed for at benytte applikationer og tjenester efter eget valg. Der har endnu ikke været konstateret et behov for at fastsætte regler til sikring af netneutralitet i Danmark.

I forlængelse heraf vil en lettere adgang til digitalt indhold tiltrække nye tjenester og realisere et betydeligt vækstpotentiale i den digitale økonomi. Harmoniseringen af europæisk ophavsret er et fokusområde i udviklingen af EU's digitale indre marked.

Desuden vil regeringen som del af den forbrugerpolitiske handlingsplan iværksætte en række initiativer, der udnytter mulighederne ved et frit og åbent internet samtidig med, at svagere forbrugere, navnlig børn og unge, beskyttes mod aggressiv markedsføring. Fx gives adgang til den offentlige forbrugerinformation via mobilen, og der nedsættes et udvalg, der skal se på børn og unge og markedsføring.

5.3 Gode vilkår for digitale kompetencer

For at kunne udnytte nytænkningen på den digitale platform til at skabe vækstvirksomheder er det vigtigt, at de nødvendige digitale kompetencer er til stede, herunder at vi kan tiltrække og fastholde kompetencer fra udlandet.

Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft kan gavne nytænkning og udvikling af nye digitale virksomheder.¹⁷ Undersøgelser tyder på, at virksomheder ikke mindst inden for IKT-erhvervene i Danmark har haft svært ved at tiltrække den fornødne specialiserede arbejdskraft, og mere end hver tredje it-virksomhed har en eller flere ubesatte it-stillinger.¹⁸

Et højt uddannelsesniveau bidrager til at øge arbejdsstyrkens kvalifikationer og vil gavne bl.a. IKT-erhvervenes adgang til kvalificeret arbejdskraft. Regeringens målsætninger på uddannelsesområdet er ambitiøse, og bl.a. skal 60 pct. af en ungdomsårgang i 2020 gennemføre en videregående uddannelse.

Udenlandske iværksættertalenter kan også bidrage til øget digital vækst i Danmark. Amerikanske tal viser, at immigranter i USA over en 15-årig periode samlet set stiftede omkring 20 pct. af de venturefinansierede og børsnoterede selskaber. I hightech-sektoren var andelen hele 40 pct.¹⁹

Samtidig er det også en udfordring at fastholde hele eller dele af de virksomheder og kompetencer, der er opbygget her i landet, således at Danmark også får del i værdien af digitale vækstsucceser som fx Podio og Skype.

IVÆRKSÆTTERI OG NYTÆNKNING PÅ DEN DIGITALE PLATFORM: STYRKER, UDFORDRINGER OG VEJENE FREM

STYRKER

De digitale erhverv er mere innovative og har flere vækstiværksættere sammenlignet med andre erhverv.

UDFORDRINGER

Danmark har behov for flere vækstvirksomheder, der tænker nyt og udnytter den digitale platform.

Vækstmulighederne fra IKT og digitalisering skal udnyttes – ikke mindst på de områder, hvor Danmark har særlige styrker og potentialer.

Den offentlige efterspørgsel skal anvendes intelligent, så den fremmer innovationen i det private erhvervsliv.

VEJENE FREM

Regeringen vil styrke rammerne for, at Danmark får flere vækstvirksomheder på det digitale område, som kan bidrage til at skabe arbejdspladser og vækst.

Regeringen vil arbejde målrettet med IKT som en tværgående faktor, der kan gøre danske styrkepositioner stærkere.

Intelligent offentlig efterspørgsel skal skabe nye erhvervsmuligheder inden for bl.a. digitale produkter og tjenester til gavn for virksomhedernes konkurrenceevne samt kvaliteten og effektiviteten i den offentlige sektor.

6. På vej mod en strategi for Danmarks digitale vækst

Danmark er godt på vej til at have en vækstorieret digital økonomi. Virksomheder og forbrugere har generelt rigtig god adgang til tidssvarende bredbåndsinfrastruktur, virksomhederne digitaliserer deres interne funktioner, benytter de digitale kanaler, når de kommunikerer med det offentlige, og inddrager de nye teknologiske muligheder til digital nytænkning af forretningsmodeller produkter og tjenester.

Imidlertid er der også en række udfordringer, der skal håndteres for at realisere det digitale vækstpotentiale. Regeringen vil adressere disse udfordringer i en samlet erhvervsrettet strategi for digital vækst.

Strategien vil blive udarbejdet under inddragelse af IKT-erhvervene og det øvrige erhvervsliv og forventes klar primo 2013. Strategien vil tage udgangspunkt i de fire spor, som er lagt i denne redegørelse:

Første spor

En veludnyttet dansk bredbåndsinfrastruktur i verdensklasse er fundamentet for en velfungerende digital økonomi.

UDFORDRINGER

- Selvom udbuddet af bredbåndsinfrastruktur er stort i Danmark, skal en løbende udvikling understøttes.
- Udbuddet af højhastighedsbredbånd er markant større end efterspørgslen. Et bredt udvalg af attraktive digitale tjenester og produkter skal øge efterspørgslen med henblik på at få det fulde økonomiske udbytte af bredbåndsinfrastrukturen.

VEJENE FREM

- Alle husstande og virksomheder skal senest i 2020 have mulighed for at få en bredbåndsforbindelse på mindst 100 Mbit/s.
- Efterspørgslen efter bredbåndsinfrastruktur skal understøttes.

Andet spor

IKT og digitalisering styrker produktivitet og vækst i danske virksomheder.

UDFORDRINGER

- Flere virksomheder – også SMV'erne – kan øge deres produktivitet gennem digitalisering og automatisering af interne processer og produktion.
- Et mere velfungerende digitalt indre marked i EU skal bidrage til øget eksport af digitale produkter og tjenester.

VEJENE FREM

- Digitaliseringen og automatiseringen af virksomhederne skal understøttes for at opnå højere produktivitetstilvækst og konkurrenceevne i dansk erhvervsliv.
- Etableringen af et velfungerende digitalt indre marked i EU skal understøttes.

Tredje spor

Digitaliseringen af den offentlige sektor fremmer anvendelsen af digitale løsninger i dansk erhvervsliv og åbner nye muligheder for vækst.

UDFORDRINGER

- Intelligente og tilgængelige digitale løsninger fra offentlige myndigheder skal give virksomheder øget incitament til at bruge de digitale løsninger og gøre det muligt at høste digitaliseringens fulde gevinst.
- Den offentlige efterspørgsel skal anvendes intelligent, så den fremmer innovationen i det private erhvervsliv.

VEJENE FREM

- Det skal gøres lettere og mere attraktivt for virksomhederne at kommunikere digitalt med det offentlige.
- Virksomheder, der kan have særlige behov i den digitale kommunikation med det offentlige, skal have egnet assistance.
- Intelligent offentlig efterspørgsel skal skabe nye erhvervsmuligheder inden for bl.a. digitale produkter og tjenester til gavn for virksomhedernes konkurrenceevne samt kvaliteten og effektiviteten i den offentlige sektor.

Fjerde spor

Nytænkning og udnyttelse af digitale muligheder gør danske styrkepositioner stærkere.

UDFORDRINGER

- Danmark har behov for flere vækstvirksomheder, der tænker nyt og udnytter den digitale platform.
- Vækstmulighederne fra IKT og digitalisering skal udnyttes – ikke mindst på de områder, hvor Danmark har særlige styrker og potentialer.

VEJENE FREM

- Rammerne for, at Danmark får flere vækstvirksomheder på det digitale område, som kan bidrage til at skabe arbejdspladser og vækst, skal styrkes.
- IKT skal som en tværgående faktor gøre danske styrkepositioner stærkere.

¹ Erhvervsstyrelsen: Det digitale samfund 2012: Danmarks digitale vækst i tal. Offentliggøres juni 2012.

² Boston Consulting Group Report: Danmark online - hvordan internettet forvandler den danske økonomi. 2011. De 5,8 pct. omfatter "internetøkonomien", der er den del af den samlede digitale økonomi, hvor internettet udgør grundstenen af ydelsen eller forretningen. Fx værdien af udviklingen af et nyt ikke-online softwareprodukt indgår alene i den bredere digitale økonomi, der således må forventes at være højere end 5,8 pct. Generelt mangler der indikatorer til at måle værdien af internettet og den digitale økonomi samt international konsensus herom. Der er bred enighed om vanskeligheden i at værdiansætte disse begreber, og OECD vil derfor igangsætte et arbejde, der inden for det næste år skal give et bud på internettets værdi.

³ Chalmers University of Technology: Presentation of the economic impact of broadband speed. 2012

⁴ I det følgende refereres der til denne gruppe som "danske virksomheder", da Danmarks Statistik konsekvent udelukkende adspørger virksomheder med mindst 10 ansatte, og det derfor er den primære gruppe der er data for. Det vil blive tydeligt angivet hvis målgruppen er en anden.

⁵ Centre for Economic and Business Research: Digitalization and Productivity. 2011. De interne processer var hhv. bogføring, lagerstyring, styring af produktion samt service og distribution.

⁶ Avanceret Automations Investerings Model (AIM) er et forskningsprojekt med fokus på betydningen af avanceret teknologi i danske fremstillingsvirksomheder. Industriens Fond, Aalborg Universitet, Copenhagen Business School, Syddansk Universitet, Eltronic og Teknologisk Institut står bag projektet. Diverse artikler kan findes på www.aimprojekt.dk

⁷ DI: DI's produktivetsundersøgelse 2012. 2012

⁸ London School of Economics: Modelling the Cloud. 2012

⁹ Forsknings- og Innovationsstyrelsen (Rambøl): IKT-anvendelse og innovationsresultater i små og mellemstore virksomheder. 2009

¹⁰ Innovation Center for E-business (IBIZ-Centeret) blev etableret i 2007 og drives i et samarbejde mellem de to GTS-institutter Teknologisk Institut og DELTA. Centeret er finansieret af Rådet for Teknologi og Innovation.

¹¹ De fire førende lande er Sverige, Finland, USA og Storbritannien. FORA: Produktivitet i Danmark – Den danske vækstudfordring. 2011

¹² Copenhagen Economics: The Economic Impact of a Digital Single Market. 2012

¹³ FN: United Nations E-Government Survey 2012. 2012

¹⁴ Vækstfonden: Opgørelse af det danske venturemarked i 4. kvartal 2011. 2012

¹⁵ TechNet: Where the jobs are: The app economy. 2012; Gartner: Gartner Says Worldwide Mobile Application Store Revenue Forecast to Surpass \$15 Billion in 2011. 2011

¹⁶ Information Economics: A review of recent studies on PSI re-use and related market developments. 2011. Udarbejdet for af Europa-Kommissionen.

¹⁷ Erhvervs- og Byggestyrelsen: Iværksætterindeks 2011 – Vilkår for iværksættere i Danmark. 2011

¹⁸ CBS/Strategos: Hvordan er IT-branchen rustet til at tackle fremtiden?. 2011. IT-Branchen: It-erhvervet mangler arbejdskraft. 2012

¹⁹ National Venture Capital Association: American Made: The Impact of Immigrant Entrepreneurs and Professionals on U.S. Competitiveness. 2008